

**ŽUVININKYSTĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS DUOMENŲ APIE PAUKŠČIŲ, ŽINDUOLIŲ IR ROPLIŲ PRIEGAUDA
VERSLINĖS ŽVEJYBOS METU RINKIMO METODIKA**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žuvininkystės tarnybos) duomenų apie paukščių, žinduolių ir roplių priegaudą rinkimo verslinės žvejybos metu metodika (toliau – Metodika) nustato šių duomenų rinkimo verslinės žvejybos Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (MŽŪO, *angl.* FAO) 27-ajame geografinės žvejybos rajone metu rinkimo, apdorojimo ir pateikimo būdus.

2. Metodika skirta Žuvininkystės tarnybos specialistams, Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2022 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. V1/2022-9 „Dėl Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2021 m. balandžio 21 d. įsakymo Nr. V1/2021-47 „Dėl Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos projekto „Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos trečiojo sąjungos prioriteto „BŽP įgyvendinimo skatinimas“ priemonės „duomenų rinkimas“ administravimo ir projekto užduočių įgyvendinimo grupių sudarymo“ pakeitimo“, paskirtiems atsakingais už gyvūnų priegaudos duomenų rinkimą ir apdorojimą.

3. Metodikoje vartojamos sąvokos apibrėžtos 2021 m. balandžio 27 d. Komisijos deleguotajame sprendime (ES) Nr. 2021/116, kuriuo nustatoma Sąjungos daugiamečių biologinių, aplinkos, techninių ir socialinių bei ekonominių duomenų rinkimo ir tvarkymo žvejybos ir akvakultūros sektoriuose nuo 2022 m. programa, 2021 m. balandžio 15 d. Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatyme Nr. XIV-254, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. vasario 12 d. įsakyme Nr. 3D-94 „Dėl verslinės žvejybos jūrų vandenyse taisyklių patvirtinimo“ ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS

GYVŪNŲ PRIEGAUDOS DUOMENŲ RINKIMO TEISINIS PAGRINDIMAS

4. 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/1004 dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008 tvarka įpareigoja valstybės nares parengti nacionalinius darbo planus, kuriuose nurodomi rinktiniai duomenys ir jų rinkimo metodai.

5. Duomenų rinkimo metodai ir kokybė turi būti tinkami numatytiems tikslams, apibrėžtiems 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB 25 straipsnyje, siekti.

6. Vadovaujantis Lietuvos nacionalinės žuvininkystės 2022–2024 metų duomenų rinkimo programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 3D-184 „Dėl Lietuvos nacionalinės žuvininkystės 2022–2024 metų duomenų rinkimo programos patvirtinimo“ (toliau – Programa) 3.2 ir 6.1 papunkčiais;

7. Rūšys, kurioms taikomi priegaudos registravimo reikalavimai, paminėtos šiuose Sąjungos teisės aktuose ir tarptautiniuose susitarimuose:

7.1. 2021 m. balandžio 27 d. Komisijos deleguotasis sprendimas (ES) Nr. 2021/1167, kuriuo nustatoma Sąjungos daugiametė biologinių, aplinkos, techninių ir socialinių bei ekonominių duomenų rinkimo ir tvarkymo žvejybos ir akvakultūros sektoriuose nuo 2022 m. programa;

7.2. 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 812/2004, nustatantis priemones dėl atsitiktinio banginių šeimos gyvūnų sugavimo žūklės rajonuose ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 88/89;

7.3. 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos;

7.4. 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/2336, kuriuo nustatomos specialios giliavandenių žuvų išteklių žvejybos šiaurės rytų Atlante sąlygos bei žvejybos šiaurės rytų Atlanto tarptautiniuose vandenyse nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2347/2002;

7.5. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2019/1241 dėl žuvininkystės išteklių išsaugojimo ir jūrų ekosistemų apsaugos taikant technines priemones, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1967/2006, (EB) Nr. 1224/2009 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1380/2013, (ES) 2016/1139, (ES) 2018/973, (ES) 2019/472 ir (ES) 2019/1022 ir panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 894/97, (EB) Nr. 850/98, (EB) Nr. 2549/2000, (EB) Nr. 254/2002, (EB) Nr. 812/2004 bei (EB) Nr. 2187/2005.

III SKYRIUS

DUOMENŲ APIE ŽVEJYBOS PASTANGAS RINKIMAS IR APDOROJIMAS

8. Lietuvos Respublikos žuvininkystės ūkio subjektai, vykdantys žvejybą jūrų vandenyse, teikia Žuvininkystės tarnybai su žvejyba susijusią informaciją teisės aktais nustatytu periodiškumu ir tvarka. Žvejybos veikla registruojama popieriniuose arba elektroniniuose žvejybos žurnaluose.

9. Elektroninių žvejybos žurnaluose žvejybos duomenų pildymo ir perdavimo Žuvininkystės tarnybai tvarka nustatyta Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V1-120 „Dėl Elektroninių žvejybos žurnalų įdiegimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tvarka taikoma Lietuvos Respublikos žvejybos laivams, kurių bendrasis ilgis yra 12 metrų ar didesnis.

10. Lietuvos Respublikos ūkio subjektai, vykdantys žvejybos veiklą žvejybos laivais, kurių bendrasis ilgis yra 8 metrų ar didesnis ir kuriam netaikomas reikalavimas pildyti ir teikti žvejybos žurnalo duomenis, perkrovimo deklaracijas ir iškrovimo deklaracijas elektroniniu būdu, pildo popierinį žvejybos žurnalą 2011 m. balandžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 404/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, įgyvendinimo taisyklės nustatyta tvarka.

11. Laivų, kurių ilgis yra iki 8 m, žvejybos žurnalo forma patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 3D-94 „Dėl Verslinės žvejybos jūrų vandenyse taisyklių patvirtinimo“.

12. Elektroniniu būdu gautus duomenis analizuoja, tikrina ir patvirtina atsakingi Žuvininkystės tarnybos darbuotojai. Popierinių žurnalų duomenys rankiniu būdu įkeliami į Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos posistemę – Žuvininkystės duomenų informacinę sistemą (toliau – ŽDIS). Visi duomenys kaupiami ŽDIS.

IV SKYRIUS

DUOMENŲ APIE GYVŪNŲ PRIEGAUDĄ REGISTRAVIMAS

13. Registruojant gyvūnų priegaudą yra svarbu:

13.1. Prieš traukiant įrankius iš vandens, išpilant laimikį ant denio ar į triumą patikrinti ar žvejybos įrankyje nėra įsipainiojusių arba pakliuvusių gyvūnų;

13.2. Žuvies rūšiavimo ir apdorojimo patalpose metu stebėti konvejerio juostas, ant kurių gali pasitaikyti kitų 3-iame skyriuje išvardintuose teisės aktuose aprašomų gyvūnų;

13.3. Nepageidaujamų gyvūnų priegaudos atveju atlikti išsamią analizę pagal gyvūnų priegaudos duomenų rinkimo protokoluose aprašytą schemą (1 priedas);

13.4. Visą informaciją, susijusią su gyvūnų priegauda, pateikti popieriniuose žurnaluose pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 3D-94 patvirtintų Verslinės žvejybos jūrų vandenyse taisyklių formą arba kitomis elektroninėmis priemonėmis. Atviroje jūroje žvejojantys laivai informaciją apie gyvūnų priegaudą gali teikti elektroniniuose žurnaluose redaguojant pastangas pastabose.

V SKYRIUS

STATISTINIŲ IR ASMENS DUOMENŲ KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS

14. Žuvininkystės tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka privalo kaupti, saugoti ir tvarkyti ūkio subjektų teikiamus duomenis.

15. Duomenys yra saugomi duomenų centre teisės aktų nustatyta tvarka.

16. Žuvininkystės tarnyba, rinkdama, apdorodama, analizuodama bei pateikdama duomenis galutiniams jų naudotojams užtikrina žvejybos laivų teikiamų duomenų konfidencialumą, kaip tai apibrėžta teisės aktuose:

16.1. 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2017/1004 dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008;

16.2. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);

16.3. Lietuvos Respublikos asmens duomenų apsaugos įstatyme;

16.4. 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančiame Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiančiame Europos Bendrijų statistikos programų komitetą;

16.5. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. rugpjūčio 4 d. įsakyme Nr. 3D-707 „Dėl Žuvininkystės duomenų teikimo taisyklių patvirtinimo“.

17. Žuvininkystės tarnybos darbuotojai, tvarkantys asmens duomenis, privalo saugoti asmens duomenų paslaptį, jeigu šie asmens duomenys neskirti skelbti viešai. Ši pareiga galioja ir pasitraukus iš valstybės tarnybos, perėjus į kitas pareigas arba pasibaigus darbo sutartiniams santykiams.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Surinkti duomenys, pagal atskirą užklausimą (*angl. Data call*), teikiami tokioms ekspertų grupėms, kaip Tarptautinės jūrų tyrimų tarybos (TJTT, *angl. ICES*) Saugomų rūšių priegaudos darbo grupei (*angl. Working Group on Bycatch of Protected Species – WGBYC*) ir kitiems subjektams. Užklausime visuomet nurodomas duomenų pateikimo terminas ir būdas. Duomenys yra pateikiami per ICES duomenų platformą adresu <https://bycatch.ices.dk/login.aspx>, kuri prieinama tik registruotiems vartotojams.

19. ŽDIS duomenų bazėje esami duomenys yra ruošiami pagal žvejojimo pastangų agregavimo formą (2 priedas), priegaudos pastangų agregavimo formą (3 priedas) bei priegaudos atvejų agregavimo formą (4 priedas).

20. Surinkti duomenys taip pat panaudojami ruošiant kasmetinę Duomenų rinkimo programos veiklos ataskaitą, kuri nustatytais terminais teikiama Duomenų rinkimo programos koordinatoriui – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės skyriui. Ataskaitą sudaro įvairios lentelės ir tekstinė dalis, kurių struktūra nurodoma Europos Komisijos atsiunčiamose gairėse.

21. Pasikeitus šioje metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Žuvininkystės tarnybos prie
Lietuvos Respublikos žemės
ūkio ministerijos
duomenų apie paukščių,
žinduolių ir roplių priegaudą
verslinės žvejybos metu
rinkimo metodikos
1 priedas

GYVŪNŲ PRIEGAUDOS DUOMENŲ RINKIMO PROTOKOLAI

Paukščiai:

Gyvas: 1. Nustatyti rūšį, apibūdinant išorinius bruožus;
2. Padaryti nuotrauką;
3. Patikrinti, ar paukštis žieduotas;
4. Paleisti.

Negyvas: 1. Nustatyti rūšį, apibūdinant išorinius bruožus;
2. Padaryti nuotrauką;
3. Patikrinti, ar paukštis žieduotas;

Žinduoliai:

Gyvas: 1. Nustatyti rūšį, apibūdinant išorinius bruožus;
2. Padaryti nuotrauką;
3. Paleisti.

Negyvas: 1. Nustatyti rūšį, apibūdinant išorinius bruožus;
2. Padaryti nuotrauką;
3. Išmatuoti ilgį;

Ropliai:

Gyvas: 1. Nustatyti rūšį, apibūdinant išorinius bruožus;
2. Padaryti nuotrauką;
3. Paleisti.

Negyvas: 1. Nustatyti rūšį, apibūdinant išorinius bruožus;
2. Padaryti nuotrauką;
3. Išmatuoti ilgį;

Negyvus ar nugaišusius gyvūnus utilizuoti vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. 3D-162 „Dėl valstybės pagalbos teikimo už šaltinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, šalinimą ir naikinimą taisyklių patvirtinimo“ arba kitais būdais, atsižvelgiant į aplinkybes.

Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos duomenų apie paukščių, žinduolių ir roplių priegaudą verslinės žvejybos metu rinkimo metodikos 2 priedas

ŽVEJYBOS PASTANGŲ AGREGAVIMO FORMA

Metai	Mėnuo	Ketvirtis	Rajono tipas	Rajono kodas	Žvejybos lygis 3	Žvejybos lygis 4	Žvejybos lygis 5	Laivo ilgio grupė, m	Žvejybos dienos jūroje	Reisų skaičius	Bendras tinklų ilgis, km	Bendras tinklų stovėjimo laikas, h	Tralavimų skaičius	Bendras tralavimų laikas, h

Žvejybos lygis 3: <http://vocab.ices.dk/?ref=1497>

Žvejybos lygis 4: <http://vocab.ices.dk/?ref=1498>

Žvejybos lygis 5: <http://vocab.ices.dk/?ref=1499>

Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos duomenų apie paukščių, žinduolių ir roplių priegaudą verslinės žvejybos metu rinkimo metodikos 3 priedas

PRIEGAUDOS PASTANGŲ AGREGAVIMO FORMA

Metai	Mėnuo	Ketvirtis	Rajono tipas	Rajono kodas	Žvejybos lygis 3	Žvejybos lygis 4	Žvejybos lygis 5	Laivo ilgio grupė, m	Žvejybos dienos jūroje	Reisų skaičius	Stebėsenos protokolas (gyvūnų kategorija)	Duomenų gavimo būdas	Stebėtų reisų skaičius	Stebėtų dienų skaičius

Žvejybos lygis 3: <http://vocab.ices.dk/?ref=1497>

Žvejybos lygis 4: <http://vocab.ices.dk/?ref=1498>

Žvejybos lygis 5: <http://vocab.ices.dk/?ref=1499>

Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos duomenų apie paukščių, žinduolių ir roplių priegaudą verslinės žvejybos metu rinkimo metodikos 4 priedas

PRIEGAUDOS ATVEJŲ AGREGAVIMO FORMA

Metai	Mėnuo	Ketvirtis	Rajono tipas	Rajono kodas	Žvejybos lygis 3	Žvejybos lygis 4	Žvejybos lygis 5	Laivo ilgio grupė, m	Žvejybos dienos jūroje	Reisų skaičius	Stebėsenos protokolas (gyvūnų kategorija)	Duomenų gavimo būdas	Rūšies pavadinimas	Individuų skaičius (vnt.) žvejybos įrankyje su atbaidymo priemone	Individuų skaičius (vnt.) žvejybos įrankyje be atbaidymo priemonės	Atvejų skaičius (vnt.) žvejybos įrankyje su atbaidymo priemone	Atvejų skaičius (vnt.) žvejybos įrankyje be atbaidymo priemonės

Žvejybos lygis 3: <http://vocab.ices.dk/?ref=1497>

Žvejybos lygis 4: <http://vocab.ices.dk/?ref=1498>

Žvejybos lygis 5: <http://vocab.ices.dk/?ref=1499>